

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și străinătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15.
Inseratele se primesc la administrație. Pretul după tarif și învială
Manuscrisurile nu se înapoază TELEFON Nr. 226.

Memorii politice.

de Euphraste.

E mai presus de orice îndoielă, că cea mai superioară formă a vieții publice la un popor este situația sa politică. În ea se înfățișează marile interese practice de a căror satisfacere depinde dezvoltarea sa rapidă. Poporul întreg este o entitate etnică, o individualitate națională ce-și are însușirile sale distincte, specifice, de rasă, și-și pretinde funcțiunile sale de activitate și reconfortare.

Situația politică a neamului nostru din Ungaria este mult-puțin cunoscută chiar celor mai de jos straturi ale societății. Dela începutul veacului al XIX-lea, ori mai precis vorbind, dela crearea legăturilor dintre fruntașii vieții noastre publice cu curtea vieneză, ce datează deodată cu acel *Supplex Libellus Wallachorum* al vlădicilor Bob și Adamovici, reprezentanți ai ambelor biserici românești, se repectesc în răstimpuri apropiate mișcările vii, agitate, pentru așezarea sa în cadre politice cari să-i permită un început de viață publică, de înfirișare a rosturilor de cultură a tuturor terenelor de activitate, tot atâtea funcțiuni de cari depinde mărirea și puterea neamului nostru și a statului. Îndeosebi cu jumătatea veacului trecut năzuințele noastre au un tempo mai grăbit, conștiința națională tot mai trează la masele mari face să se porceadă și mai stăruitor la fixarea formulelor de revendicare a drepturilor firești politice. În acest timp, deodată cu unele însemnate succese raportate grație unui mitropolit de fină diplomatie ca Șaguna, fortifică această conștiință națională rezorturile culturale ale vieții publice, școala, literatura ziaristică, literatura frumoasă, până prin anii 1879, când un nou regim se întronează la cârma țării. Nici de atunci n'au încetat manifestările noastre politice în același spirit, dar fără eficacitatea ce se aștepta, biruiind complexul împrejurărilor.

Incontestabil, astăzi stăm într'un ascendent politic față de trecut, nu prin ce am obținut în realitatea politică, ci prin conștiința națională sporită de pe urma necontenitelor încordări, eroismului în stăruințele depuse. În pătura fun-

damentală a neamului a pătruns anume adevăruri, s-au încheșat și generalizat anume convingeri de natură politică ce-și au rodul lor binefăcător. Și rășboiul nu împrăstie aceste semințe de aur ale sfertărilor nobile și stropite uneori cu valuri de amărăciune în trecutul nostru, ci le întărește prin speranțele ce le ridică în sentimentul de echitate al factorilor de cădere dela conducere față de numeroasele noastre jertfe de sânge.

Se cunosc mijloacele prin cari bărbații noștri politici au căutat să strecoare adevărurile în masele de jos. Propaganda a fost mai mult orală, prin punerea la cale de adunări, ori prin literatura noastră ziaristică, cel mai permanent factor de a consolida o unitate de conștiință politică.

Și se pare că a rămas un mijloc neexploatat al distinsilor noștri bărbați, asupra căruia umilul cronicar îndrăznește să atragă luarea aminte, fiind acum poate timpul cel mai potrivit pentru a-l pune în practică.

Decând a izbucnit rășboiul, conducerea partidului nostru național, ca toate partidele opoziționiste din țările beligerante, și-a propus să abstea dela acea politică militantă care ar putea să desorienteze cursul politicii externe a monarhiei.

Ceeace nu însemnează că s'au estompat colorile opoziționiste. De partide opoziționiste de bună credință este supremă necesitate în orice stat beligerant, ca de niște foruri de supraveghere, de control public, de corecțiune a esceselor ce le-ar face partidul dela putere. În restimpuri conducerea partidului și-a exprimat punctul său de vedere, și dacă se menține într'o pasivitate, știe de ce o face, o sumă de împrejurări o îndreptățesc la această atitudine.

Intr'un timp ca acesta, când este aproape sistată politica militantă, când energii de seamă intelectuale nu sunt întreținute de un necontenit și de sbuciumări ce le-ar pretinde acea politică, punerea în practică a mijlocului de propagandă ce s'ar putea face, ar fi binevenit. Adică, experiențele năzuințelor din trecut, cu toate amintirile, să fie trecute prin retorta spiritului lor, cu tot coloritul personal, să fie închise în

acele *memorii politice*, cari ar forma o adevărată școală pentru marea mulțime a cititorilor, când rândurile analfabetismului s'au rărit simțitor.

Din acele pagini s'ar putea scoate îndrumări sigure, statornice pentru viitoarea noastră constelație politică, s'ar desface din ele izvoare fecunde de inspirație, s'ar găsi criterii sigure la rezolvirea problemelor multiple ridicate la suprafață de rășboi.

Sfârșitul rășboiului ne va pune în fața unor realități nouă, complicate, va fi atunci o atmosferă de nedumeriri, și cât de binevenite vor fi acele razimuri ce se vor găsi în luminoasele pagini ale memoriilor politice. Preocupări de ce va fi după rășboi, torturează mințile atâtor capete luminate, sunt dintre preocupările cele mai nobile, căci rășboiul face cumplită școală cu noi, ne aduce un mediu nou de meditație și gândire sănătoasă, mai profundă, mai serioasă decât până aci, spiritele superficiale și cari se vor lăsa surprinse de evenimentele ce vor veni, nu vor rămânea la suprafață ci vor fi înghițiți în vidul ucigător ce se va face în juru-le.

E foarte de prisos să spunem pe nume bărbaților chemați să ne lase acele amintiri, *memorii politice*, ei sunt martorii evenimentelor dintr'un pătrar de veac în politica noastră. Patrimoniul gândirii lor sunt datori să ni-l transmită generațiilor mai tinere.

Cele patru împrumuturi ungare de rășboi — 6 miliarde.

Cu șase săptămâni înainte — scrie „Az Est” — s-au terminat subscrierile la al 4-lea împrumut ungar de rășboi, și încă nici azi nu a apărut încunoștințarea oficială, din care să se vadă rezultatul acestui împrumut. Cauza acestui lucru e însă, că în numeroase locuri de subscriere nu s-au pregătit socoteliile finale, în multe locuri s-au anunțat împrumuturi de pe câmpul de rășboi, dar banii, în urma piedecilor obvenite în circulație, nici azi nu au sosit încă la destinațiune. Din datele cari au sosit însă până acum la ministerul de finanțe se poate vedea deja un rezultat pozitiv și adecă: în locurile de subscriere publică s-au scris până acum deja 1900 milioane coroane. Rezultatul împrumutului

al patrulea așadară încă va fi peste 1900 milioane coroane, ceea ce însemnează că el nu va rămânea mai prejos de cât al treilea împrumut, care a avut un rezultat de 1970 milioane. Toate patru împrumuturile așadară fac aproximativ șase miliarde coroane.

Ofensiva engleză.

Părerile presei ententiste.

Ziarele ententei își dau pe deplin seamă de greutățile, pe care are să le învingă armata engleză în actuala ofensivă și recunosc unanim opunerea viguroasă a armatei germane. Succesele locale obținute până acum sunt judecate cu rezervă lăsând să se întrevadă lupte crâncene și de-o lungă durată.

Voci de presă.

„Westminster Gazette” constată că ofensiva actuală se deosebește mult de ofensivele locale engleze din anul trecut. Nu ne putem aștepta la succese momentane hotărâtoare — scrie „W. G.” — ci trebuie să ne pregătim pentru o luptă de durată mai lungă.

„Pall Mall Gazette” scrie: Noi urmăm de astădată politica unei presei sistematice. Această nouă politică nu va produce schimbări urgente dramatice, ci ea ne va aduce avantajii durabile obținute pas de pas.

„Times” scrie: Mișcările începute și succesele de până acum sunt satisfăcătoare, dar operațiunile vor fi de lungă durată. În unele puncte succesul obținut a fost mai mare, în altele mai mic decât s'a plănuit. Nici odată însă nu ne-am așteptat, ca să luăm linia germană prin o singură lovitură. Metoda noastră actuală va fi o presiune neîntreruptă, împreună cu foarte mari pierderi, asupra dușmanului.

Voci franceze.

Locotenent-colonelul Rousset scrie în „Liberté”: Nu e vorba de-a sparge cu o singură lovitură liniile bine întărite germane. Dorim mai mult să înaintăm pas de pas.

Bailly scrie în „Intransigeant”: Ținta noiei ofensive nu e atât spargerea frontului german, ci mai mult să știm, dacă astăzi e deja aceasta posibilă?

Ziarul „Temps” publică un articol oficios, în care se mulțumește Englezilor pentru sprijinirea planurilor franceze. Rapoartele sosite până acum dela front sunt satisfăcătoare. Viitorul va arăta, ce estensiune va lua acțiunea în curs. Scopul și misiunea Franței nu sunt de-a face cuceriri, ci de-a elibera pământul francez de sub stăpânirea dușmană.

Voci italiene.

„Corriera dela Sera” scrie: În actuala ofensivă nu e vorba de înaintări

isolate ci de desfășurarea înceată și sistematică a unui plan de atac. Lupta a început deabia acum.

„Stampa” scrie: Greutățile cele mai mari au să urmeze încă. Nu câteva zile ci probabil câteva săptămâni vor trece până când vom putea da știre despre un succes durabil.

Voci norvegiene și suedeze.

Conform informațiilor ziarului „Landblad” marea ofensivă a ententei a fost proiectată pentru sfârșitul toamnei. Atitudinea amenințătoare a camerei franceze a provocat însă o hotărâre mai urgentă.

Din Copenhaga se comunică: Aprecierile ziarelor daneze asupra situației strategice conțin observarea semnificativă, că teritoriul îngust cucerit pe frontul vestic n-are o importanță deosebită și astfel se ușurează contra-atacul german.

Germanii despre ofensiva anglo-franceză. Corespondentul de rășboi al ziarului „Lokalanzeiger” comunică de pe frontul vestic cu data de 5 Iulie:

Deja astăzi în a treia zi a mării ofensive se lămurește, că prima și cea mai bună putere de e-ruptie a armatelor aliate n-a fost în stare să spargă în nici un punct valul nostru de apărare, deși i-a succedat iei coala să împingă puterile noastre din primele tranșee în liniile posterioare. Prin aceasta însă s-a și istovit prima putere a ciocnirii.

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 5 Iulie. Câmpul de operațiuni dela vest.

Dela litoral și până la pârăul Ancre, abstrăgând ciocnirile mai mici de recunoaștere, a avut loc numai activitate vie de artilerie și de mine. Numărul Englezilor nerăniți, cari au fost făcuți prizonieri în zilele din urmă pe țăr-mul drept al pârăului Ancre, este de 48 ofițeri și 867 soldați. Pe frontul de ambele părți dela Somme, de ieri începând sunt din nou în cursere lupte grele. Până acum dușmanul nu a putut să-și câștige nicăiri avantajii serioase.

Pe țăr-mul stâng al râului Maas ziua a trecut fără evenimente mai deosebite. Pe țăr-mul drept Francezii au încercat cu forțe puternice, dar zadarnic să înainteze contra pozițiilor noastre

Actualități.

IX.

Spiritul genuin.

Cititorii vor fi găsit des amintit spiritul genuin în cronica aceasta mărunță, începută mai sistematic în foiletoanele *Gazetei*. Aceasta o fac fiindcă consider spiritul genuin ca cea mai mare forță cu care este înzestrat sufletul unui neam. A avea spiritul național în toată curățenia, cu toate strălucirile calităților inerente rasei, a-1 și feri de influențele ce se abat, înseamnă a avea arma eficace de a-i păstra toată mlădieșea, elasticitatea, spontaneitatea, a-i mări puterea de creație, puterea de a-și deschide repede căile cari îi permit un maximum de desfășurare a energiilor ce le conține.

Un om valorează nu după greutatea cunoștințelor memorizate din cele cărți, ci prin forța spiritului său de continuă analiză, autocritică, de repediciunea cu care spiritul său știe alege, preface, sintetiza, crea, înlăturând elementele neadecvate stării lui sufletești. Un spirit prin care au trecut toate in-

fluentele nu e capabil de potență de discernământ a celui neinfluențat ori care a știut să-și împrapiezze prin reflexiune chibzuită o sumă de cunoștințe, idei ce îl asaltează din afară.

Cultura aceasta însemnează: în a ști să desfaci partea ta, averea ta spirituală, de a altora, de a săvârși necontenit această meticuloasă operă în laboratorul conștiinței tale proprii. Așa învâța un maestru al criticii de multe genuri, răposat deunăzi, *Emil Faguet*.

Și procedeul pentru cultura individuală este același pentru marea cultură națională. Mai bine să fii un popor fără știință de carte, dar care are în suflet păstrate intacte moștenirile trecutului, achizițiunile, adăruirile epocelor precedente, și mai bine să fii un popor fără intelectuali corupți de toate influențele, dar cu trezorul sufletesc amintit.

X.

† Tit Liviu Blaga.

S'a stins a treia făclie luminoasă care dădea strălucire proaspătă aureolei liceului nostru brașovenesc. Onițiu, Bogdan, Tit Liviu Blaga, trei personalități cu note pregnante individuale, trei resorturi fecunde ale culturii ce

se răspândește în primul nostru institut de educație al Ardealului. Trei energii de seamă ale învățământului nostru public.

De Tit Liviu Blaga pot vorbi ca de un tip al profesorului modern, stăpân deplin pe lumea cunoștințelor sale. Imperturbabil, precis în explicații, ochiului său și mâinei sale nu-i scăpa nici un detaliu al experimentelor fizice, și ce e mai mult — în ceeace constă dealfel superioritatea sa — acest profesor dădea o interpretare personală fenomenelor, nu ținea la fraza din carte, ci fondul îl îmbrăca în vesmântul frazei proaspete, cuvântului nou, seducător, transportător.

Un critic român literar scria odată despre Maupassant, genialul novelist și romancier francez, asemănându-l cu Jupiter, în urma stăpânirii depline a materialului, fondului de idei, pe care îl putea modela, îmbrăca după plac în forme surprinzătoare prin noțatele lor. Deaceea este Maupassant mare, fiindcă opera sa este ceva rotund, bine încheșat, tăiat în marmură, nici o șovăire nici o nedumerire, ci totul bine conturat, precis, în cuvântul pitoresc care va trăi cât va trăi limba franceză.

Iată o calitate prin care va trăi

Tit Liviu Blaga în memoria tuturor celor ce l-au cunoscut. Lapidar în expuneri, intelectual, în toate expunerile nimic de prisos, totul bine reliefat, scaldându-se fiecare fenomen într'o lumină a lui determinată, intensă. Tot ce spunea profesorul tinăr dela Braşov nu mai erau cunoștințele comunicate lui la universitate dela profesori și cărți, ci cunoștințele trecute prin retorta spiritului său propriu, însușite prin marea-i putere de a le înțelege în toată claritatea lor, de a le accepta, face propriietatea sa particulară. Adevărată comoară sufletească este această independență de spirit ce a fost Tit Liviu Blaga, care rămâne un exemplu viu pentru unicul mijloc de a fi o conștiință, un om întreg, nesăpat, nedosoriat prin lumea din afară. La Braşov s'astins un spirit genuin de cultură românească, un spirit cult.

XI

Dr. Silviu Dragomir.

Când academicianii din București au consimțit să aibă de coleg al lor în cel mai înalt areopag al culturii românești, pe d. profesor dr. *Silviu Dragomir* dela Sibiu, au avut argumente plausibile. D. dr. Silviu Dragomir este unul dintre pușinii noștri istorici cari

se bucură în explorările istorice, de ascendentul cunoașterii limbilor slave. D-sa a dat și până aci proba că știe scoate din arhive documente slave de interes deosebit pentru punerea în lumină a aspectelor diferite în fazele trecutului nostru istoric. Prin cercetările largi ce le poate face prin instrumentul limbii slave, d-sa va accelera o tratare sistematică, organică a istoriei noastre naționale.

Istoria românească nu poate fi scrisă fără cercetarea meticuloasă a influenței slave care s'a impregnat adânc în limba și cultura noastră, noi n'am fost izolați ci ne-am resimțit de spiritul curentelor uneori de potență superioară ce porniau dela popoarele învecinate.

D. dr. Silviu Dragomir, noul membru corespondent al Academiei Române, va ști să închege cât mai întreg paginile trecutului nostru istoric, și împreună cu p. dr. Ioan Lupas, membru ordinar al aceleiaș Academii, să aducă lumină nouă, cari să lămurească și mai intens cărările viitorului nostru.

la nord-vest dela *fortul Thiau-mont*.

La ost și sud-est.

Litoralul *curlandez* a fost fără succes bombardat de pe mare. Intreprinderile îndreptate de dușman contra frontului armatelor marelui Hindenburg, au fost continuate cu deosebire de ambele părți dela *Smorgon*.

Aviatori germani au aruncat numeroase bombe asupra stabilimentelor de gări și a concentrărilor de trupe dela *Minsk*.

Grupul marelui principe de *Bavaria Leopold*: Rușii și-au reluat din nou activitatea lor de atac pe frontul dela *Zirin* până la sud-est dela *Baranowicze*. În luptele de aproape, cari în parte au fost foarte îndârjite, ei au fost respinși sau aruncați din locurile pe unde au pătruns și au suferit mari pierderi.

Grupul generalului *Linsingen*: De ambele părți dela *Kosciuchnowka* (spre nord-vest dela *Zartorjisk*) și la nord-vest dela *Kolki*, sunt lupte în curs. Detașamentele rusești cari la vest dela *Kolki* au pătruns peste *Styr*, au fost atacate. În multe locuri la nord-vest și sud dela *Luck* și până în regiunea dela *Werben* (spre nord-est dela *Beresteczko*) au eșuat toate încercările dușmanului, îndreptate cu forțe mari, de a ne răpi avantajele câștigate. Abstrăgând de pierderile grele sângeroase, Rușii au pierdut ca prizonieri 11 ofițeri și 1139 soldați. Stabilimentele gării și taberile de trupe din *Luck* au fost atacate de aviatori.

Armata generalului conte *Bothmer*: La sud dela *Barys* dușmanul a pătruns transitoriu pe un front îngust, în linia noastră cea dintâi. Succesul nostru a fost mărit la sud-est dela *Thumacz*.

Câmpul de operațiuni din Balcani.
Nu s-a petrecut nimic nou.

Din camera ungară.

Scene tumultuoase. — Interpeleția contelui Andrássy. — Răspunsul contelui Tisza.

Piroul ungar de corespondență ne transmite următoarea telegramă:

Budapesta, 5 Iulie.

În decursul vorbirii ministrului de finanțe Teleszky, pe care a ținut-o la terminarea dezbaterii în jurul proiectului privitor la adausul de scumpete, s-a ivit o scenă destul de agitată. La intreruperea dep. Rakovsky: „Pentru ce te-ai opus la timpul său ucării lefurilor ofițerilor?” — ministrul Teleszky a răspuns: „Urcarea lefurilor ofițerilor n-a avut în partea primă a războiului nici pe departe influința pe care a avut-o împrejurarea, că proiectele militare au fost votate cu doi ani întârziere”.

Aceste cuvinte au produs mari scene turbulente. Cu deosebire deputații *Rath* și *Baithyáni* și-au permis intreruperi fără jenă. Întreaga opoziție a fost cuprinsă de odată de-o agitație febrilă strigându-se ministrului, că opoziția nu va suferi încercarea de-a-o face responsabilă pentru cele întâmplate în prima fază a războiului.

Andrássy condamnă observarea făcută și acuza adusă opoziției, că atitudinea acesteia ar purta în parte vina la eșecurile din prima parte a războiului. Prin apostrofa sa ministrul a dat opoziției o pildă, ca și ea să scruteze cauzele acestor eșecuri. Cu toate aceste oratorului e convins, că nu va urma pilda dată, căci imitarea atitudinii ministrului ar fi cea mai mare eroare. Nimeni n-a dorit mai mult ca oratorul realizarea proiectelor militare, dar postulatele minimale ale majorității au fost atunci respinse. Acceptarea acestor postulate n-ar fi păgubit armata, căci în decursul războiului s-au realizat în practică cu mult mai multe, decât ar fi satisfăcut la timpul său opoziția.

Ministrul *Teleszky* declară, că el n-a scrutat, că cine e răspunzător pentru eșecurile suferite și e de aceeași părere că nu e timpul, ca să se facă astfel de cercetări. Fiind apostrofat, a declarat numai că urcarea lefurilor ofițerilor, în contra căreia luase poziție, n-a avut în nici un caz efectul, pe care l-a avut amânarea de doi ani a proiectelor militare. Protestează deci în contra observărilor, că ar fi scrutat după cauzele cari au determinat eșecurile din trecut.

După vorbirea dep. *Saghy*, care protestează deasemenea în contra ob-

servării făcute de ministrul *Teleszky* la adresa opoziției, proiectul privitor la urcarea adausului de scumpete se votează.

Urmează interpeleția contelui *Andrássy* de următorul conținut:

E dl prim-ministru aplicat, să facă posibil ca bărbății de încredere ai opoziției să fie informați la timp în mod sistematic și ex offo despre punctele de vedere principale ale politicii externe, ca ei să-și poată desfășura părerile lor în fața factorilor competenți înainte de aducerea unei hotărâri? E prim-ministrul aplicat să esopereze opoziției pentru fixarea punctului ei de vedere audiențe private la *Maj. Sa*?

În motivarea interpeleției sale *Andrássy* spune, că opoziția prin rezerva ce și-a impus-o în critica evenimentelor a preîntâmpnat deasemenea răspunderea pentru toate acțiunile guvernului, deși n-avea și n-are informațiuni despre motivele, cari au provocat acțiunile guvernului. Dar nu vrea să dezbate motivele, pentru cari în Ungaria nu s'a format un guvern de coaliție, precum există acesta în alte state.

În răspunsul său contele *Tisza* aduce elogiul atitudinii politice, pe care a observat-o opoziția dela începutul războiului. Guvernul se simte deci obligat să ușureze opoziției situația, dându-i prilej — evitând însă desbateri publice — să-și manifeste la timp vederile și influința ei la aducerea de hotărâri în chestii importante. Guvernul și până acum a luat contact în diferite rânduri cu factorii competenți ai opoziției în chestii importante și secrete dându-le lămuriri. Prim-ministrul se declară aplicat, a intra în legături cu conducătorii opoziției, pentru a stabili un *modus procedendi*, care să aibă de scop o informare stabilă și la timp a șefilor opoziției (Aprobări vii în dreapta).

În ce privește audiențele șefilor opoziției, dânsul (*Tisza*) n-a împiedecat nici când contactul conducătorilor opoziției cu coroana, fiind întotdeauna de convingere, ca un astfel de contact personal e de folos.

Andrássy declară că ia la cunoștință răspunsul prim-ministrului.

Interpeleția în chestia cenzurii

Tot în ședința de ieri după amiază deputatul *Abraham Dezső* a interpelat în chestia cenzurii pressei, excepționând faptul, că cenzura oprește chiar și în chestii de ordin politic intern publicarea unor anunțuri comunicări.

Ministrul de justiție *Balogh* recunoaște meritele pressei în decursul războiului și declară că se va îngriji de-o aplicare mai loială a cenzurii.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 5 Iulie.

În nordul monarhiei.

Pe înălțimile la nord-vest dela *Cărlibaba* au avut loc ciocniri cu cavaleria dușmană. La vest dela *Colomea* o brigadă rusească care la amiază a trecut la atac, a fost silită de focul nostru de artilerie să se reîntoarcă în fugă. Cătră seară dușmanul a atacat cu forțe puternice la sud dela *Sadzawka* dar în tot locul a fost respins, în unele locuri în luptă piept la piept. La *Barys*, spre vest dela *Buczacz* Rușii au pătruns transitoriu în poziția noastră, prin un contra-atac însă ne-am recăștigat liniile noastre originale.

La *Werben*, pe *Styr*-ul superior, o ieșire a trupelor austro-ungare a adus cu sine 11 ofițeri ruși, 827 soldați și 5 mitralieze. De zile întregi pe acest teren de luptă s-a distins probatul regiment de infanterie Nr. 42 din *Theresienstadt*.

La sud-vest și la vest dela *Luck* au eșuat din nou numeroase ieșiri ale dușmanului, suferind el grele pierderi. În regiunea *Styr*, din jos de *Sokol* până dincolo de *Rafalowka*, Rușii și-au reluat din nou atacurile. La vest dela *Kolki* dușmanul încearcă, folosind însemnate forțe, să ia în stăpânire țărâmul nordic; în alte numeroase locuri atacurile rusești au fost respinse.

La granțele italiene.

În sectorul dela *Doberdo* focul artileriei dușmane a continuat, fiind îndreptat cu deosebire contra părții sudice a platoului. Încercări de atac ale Italianilor la ost dela *Monfalcone* și *Selz*, au fost respinse. Pe frontul dintre *Brenia* și *Eisch* dușmanul a întreprins ieșiri zadarnice contra pozițiilor noastre dela *Raona* și la nord dela *valea Posina*.

La *Malborghet* și în *valea Suggana* a fost împușcat câte un avion dușman.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația e neschimbată.

Generalul de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Profesorii maghiari contra reformelor în liceele ungare.

O deputațiune de profesori dela școalele secundare din *Budapesta*, s'a prezentat Marți la ministrul cultelor dr. *Bela Jankovich*, prezentându-i un memoriu în care cere amânarea reformelor școalelor secundare, până după război. Ministrul a răspuns regretând, că nu poate împlini această, cerere căci reformele în chestiune, de zeci de ani așteaptă realizarea lor, și acum trebuie pus odată capăt amânărilor fără de sfârșit.

Evenimente pe mare.

Berlin, 5 Iulie. Șeful admiralității comunică următoarele:

În 4 Iulie unul din submarinele noastre a scufundat în partea sudică a *Mării-nordice* un distrugător dușman de submarine. — Submarinul 35, care ducea cu sine la *Carlagena* un rescript al *Maj. Sale* împăratului adresat regelui Spaniei și medicinai pentru Germanii internați în Spania, după ce și-a rezolvat cu succes misiunea. s-a reîntors. În acest drum al său submarinul a scufundat între altele și vaporul francez înarmat „*Herault*” și a capturat un tun.

Diplomatic. Ziarele bucureștene înregistrează știrea, că ministrul României la *Petersburg*, *Diamandy* a sosit peste Iași la București.

— Ministrul Greciei la București, *Psychas* a plecat pentru câteva zile la *Atena*.

Cătră abonații noștri.

Cu 1 Iulie a. c. se începe un nou abonament semestral. Prin urmare apelăm la abonații noștri să-și înnoiască abonamentul, respective să-și achite taxele restante, pe cari le-am creditat cu multă răbdare.

Imprejurările critice prin cari trecem și cari se resimt și la editarea ziarului nostru, devin din zi ce merge tot mai grele. Ca să nu vorbim de altele, amintim numai că costul hârtiei de ziar s-a urcat dela începutul războiului succesive cu 60-70%. S-ar impune prin urmare în mod natural o urcare a abonamentului, pentru a face față multelor cheltuieli.

Cu toate acestea abțăm deocamdată dela o urcare a abonamentului, în schimb însă rugăm pe abonații noștri să-și achite anticipativ taxele de abonament și să facă propagandă în cercuri cât mai largi pentru unicul nostru organ cotidian național, ca cel puțin în modul acesta, ne mai având de înregistrat taxe restante, să putem învinge greutatea materiale, cu cari ne luptăm.

Prețul abonamentului pe un an este de 24 cor., iar pe un 1/2 an 12 cor. Pentru România 40 lei.

Dați mici contribuiri anuale pentru Orfelinatul Uniunii femeilor rom. din Ungaria.

Contribuirile sunt a se trimite prezidentei „Uniunii” d-nei *Maria B. Baiulescu* Brașov.

Știri.

— 6 Iulie n. 1916.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, Nașterea Sf. Ioan Bot. ziarul nu va apare până Sâmbătă seara.

Distincții. Sergentul major *Ioan Petruț*, caporalul *Petru Brătîlă* și soldatul *Dumitru Bucerzan*, toți trei din regimentul 24 de honvezi, au fost distincți cu medalia de argint pentru vitejie, clasa II.

Necrolog. Pătrușii de nemărginită durere vestim trecerea la cele eterne a neuitatului nostru nepot, fiu, frate, cumnat și unchiu *George Călțiu* sublocotenent de conturi ces. și reg. în retr. la diviziunea de artilerie grea Nr. 6. Întâmpnată după lungi și grele suferințe Sâmbătă în 18 Iunie v. 1916 la 2 ore d. a. în al 39-lea an al vieții și după serviciu militar activ de 17 ani, din care 6^{1/2} luni pe câmpul de luptă. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor transporta spre vecinica odihnă din casa familiară (Strada Timișorii Nrii 56/58) în cimitierul gr. or. român din loc Lunii în 20 Iunie v. 1916 la 4 ore d. a. Fiei țărâna ușoară!

Caransebeș, 19 Iunie v. 1916. *Constantin Călțiu* sen. tată, *Elena Călțiu* n. Lăzărioni mamă, *Versavia Călțiu* n. Terziu bunică, *Petru Călțiu* locotenent, *Constantin Călțiu* junior frați *Mărioara Călțiu* n. *David* cumnată *Costică George Călțiu* nepot.

Adausul de scumpete al funcționarilor de stat. Ca completare a celor publicate în numărul de ieri despre mărirea adausului de scumpete prevăzut în proiectul prezentat camerei mai comunicăm următoarele: Ministrul de finanțe *Teleszky* a arătat că „în legea ce-a prezentat-o prevede o urcare de salar cu 35 la sută pentru acei funcționari cari primeau 3200 cor., — de 30 la sută pentru salariile ce trec de 6000 cor. și 25 la sută pentru salariile ce trec de 7200 cor. pe an. Micii funcționari și servitorii vor primi o urcare de 35 la sută.

Un dar marinimos. Reuniunea femeilor române din Brașov a primit prin *Domnul Președinte* al Asociațiunii, *Andrei Barseanu*, dela o persoană, ce dorește a rămânea necunoscută, suma de 200 cor., ca ajutorare pentru Internatul Orfelinat.

Se chitează pe această cale, esprimându-se cea mai călduroasă mulțămintă donatorului generos.

Maria B. Baiulescu președintă

Prelungirea concursului de primire la preparandia diec. de fete. După ce la multe școli civile de fete examenele — după cum numai târziu a venit la cunoștința acestui Consistor — să țin la sfârșitul lunii Iunie, ca să nu fie eschise dela concurs nici acele fete, acest Consistor a aflat de bine termenul concursului de primire la preparandia diecezană de fete publicat în circularul cu numărul 2555—1916 (XLVIII) să-l mute de pe 1 Iulie a. c. pe 15 a acelei luni. Condițiunile de primire rămân tot acelea ca și în circularul mai sus pomenit numai taxa de întreținere se urcă la 600 cor. în urma scumpirii celei mari a traului. *Szamosújvár-Gherla*, 25 Iunie 1916.

Predarea de metale. Ni se comunică: Acei industriași și neguțători, cari pe baza ordinațiunii ministeriale de honvezi sub Nr. 19267/915 și-au predat deja o terțialitate din proviziunile lor metalice, sunt obligați, ca încă-odată să predea a treia parte din restul proviziunilor ce le-au rămas. Ziua și locul de predare pentru aceste proviziuni de metale, precum și proviziunile de cositor recvirate cu ordinațiunea ministerială de honvezi la Nr. 7862/916 se vo aduce la cunoștința publică la timpul său în ziarele locale și pe tablele de publicitate dela localele oficiale. *Brașov*, în 30. Iunie 1916. *Magistratul orașănesc.*

Femei germane pedepsite. Din *Berlin* se comunică: Judecătoria a pedepsit pentru „rătăcire morală” pe femeia *Berta Schulz* la 1 an și 1/2 temniță iar pe fiica ei la 6 luni temniță, fiindcă au întreținut legături de dragoste cu prizonieri de războiu.

Intre advocații austriaci acuzați pentru tradare de patrie și șterși din registrele baroului austriac se află și advocatul bucovinean *Bocancia*, care cu prilejul primei invazii rusești în Bucovina fusese numit primar al *Cernăuților*.

Fabrică de gunoi artificial în Ardeal. În *Budapesta* s'a constituit zilele trecute o mare societate pe acții cu capital de K 9 milioane, întemeiată cu scop de a exploata gazul metan dela *Bazna* la fabricațiunea gunoului artificial. Fabrica care va fi una din cele mai mari din țară va fi clădită în *Diciosănmărtin*. Societatea stă sub patronatul „*Băncii de credit*” și a „*Băncii comerciale ungare din Pesta*” și a încheiat deja contract cu „*Societatea pentru gazul metan*” întemeiată și aceasta nu de mult — asupra furnisării a circa 70 de milioane metri cubici de gaz metan pe an. Prin întemeierea celor două societăți: a „*Societății pentru fabricarea gunoului artificial*”, se deschid cele mai frumoase prospecte pentru viitoarea dezvoltare a industriei, ca și a agriculturii ardelenene. (R. E.)

Humor englez. În revista ilustrată engleză „*Review of Revies*” a apărut următoarea glumă bună: Eroii ententei căzuți pe câmpiile de luptă apar în fața sf-tului *Petru* la poarta raiului. Sf. *Petru* îl întreabă pe fiecare din ei pentru ce s-a luptat? Și eroii răspund pe rând astfel:

Rușul: Ce știu eu?
Francezul: Zi de zi îmi urlau în urechi, că noi nu putem exista fără *Alsacia*. M-am jertfit așa dară și eu pentru patrie.

Italianul: Eu am luptat pentru frații mei cari sufer, și pe cari, chiar contra voinței lor, am voit să-i liberăm.

Englezul: Pentru un șiling și 2 penny la zi!

Apollo-Bio. Program pentru *Vineri* și *Sâmbătă numai* la 1/2, 9 oare: Drepturile inimii (mare dramă socială în 3 acte). *Max* și cele două femei ale sale (Comedie în 3 acte) *Iute, cămașă!* (Umor) *Călătorie în Neufundlanda*. (Vederi)

Pentru Orfelinatul Uniunii fem. rom. din Ungaria.

Dela un grup anonim binevoitor al orfanilor, ajutorare pentru primele instalațiuni la adăpostirea orfelinelor. 1000 c.

D-na *Silvia G. Stoica* *Alba Iulia* dăruiește în schimb de cunună pe sicriul iubitului său finuț *Ionel Pop*, fiul *D-lui* farmacist *Victor Pop* pentru Orfelinat suma de 20 c.

D-l Alexandru Nema, jude reg. pens. *Gherla* cotitesează darea orfanilor pe anul 1916. 4 c.

D-l Ioan Giurea învătător *Dombor Alsófehér* cotitesează darea orfanilor pe anul 1916. 2'40 „

D-l Constantin Căciulă trimite de pe câmpul de luptă [darea orfanilor pe anul 1916 . . . 2'40 „

D-l Ioan Nicolau învătător *Avrig* trimite darea orfanilor pe anul 1916 2'40 „

Se chitează cu cea mai adâncă mulțămintă, atât generosului grup anonim, precum și celor ce au contribuit cu obolul lor la realizarea sfintei noastre cauze.

Maria B. Baiulescu președintă.

Bibliografie.

A apărut:

Nr. 6. din revista lunară „*Muz*” care e număr special, consacrat lui *Hector Berlioz*, cu următorul bogat conținut:

Berlioz; viața și opera lui. *Berlioz* critic muzical. Simfoniile lui *Beethoven*, de *Hector Berlioz*. Un episod tragic din viața lui *Berlioz*. Din caraghiozăturile muzicele, de *Berlioz*. *Damațiunea* lui *Faust*, ne *Em. Ciomac*. Vocea și arta de a cânta (urmare). Aspecte și atitudini dela concertele simfonice. *George Enescu* la *Academia*. *Cântec trist* (poezie) *Alfred Moșoiu*. Amintiri despre *Beethoven*, de *Fr. Grillparber*. *Curiozități muzicale*. O operă a lui *Rousseau* regăsită. *Cugetări*. Mișcarea muzicală.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: *Branisce & Comp*
Redactor responsabil: *Ioan Lacoa*.